

stelja je slama, srednja je praprot, najslabše je listje iz gozdov. Ker je pa slama draga, začeli so mnogi gospodarji šoto stljati, ki je prav dobra. Na Reni, kjer raste mnogo dobrega vina, že šoto zelo rabijo, in pravijo, da je vinogradom prav ugodna. Če je slama predolga, je dobro, da se čez sredo prereže; žival si jo lože razkoplje, da mehko leži; tudi je dolga slama lahko na enem koncu že mokra, na drugem pa še suha. Gnoj je treba vsak dan sproti izpod živine proč spraviti, da ostane vedno suha in snažna. Tudi ni dobro, če je živina celi dan zaprta; treba jo je včasih pod milo nebo na frišni zrak iz hleva izpustiti. Zgodilo se je že, da je živina, ki je bila vedno v temnem hlevu zaprta, oslepela, hroma postala, ali da ni bila več za plemo. Najmanj pol ure vsak dan mora živina iz hleva na prosto priti, kar se lahko zgodi, kedar se napaja. Živina, ki je zmirom zaprta, ne mara jesti.

Zaradi krme velja pa, kar pri človeku: „Kar za kuhinjo potrafiš, to si prihraniš pri lekarni (apoteki)“, to se pravi, če živina zbolí, imaš več škode, kakor če bi jej bil prej z dobro krmo postregel.

Bil je čas, to je bilo konec prejšnjega stoletja, ko so hoteli za živino ravno tako vse kuhati, kakor za ljudi. Toda to je bilo pretežavno in tudi predrago zaradi kurjave in dela, zato so začeli to zopet opuščati. Mi sicer ne rečemo, da bi se moralo vse kuhati, — pri nekaterih tvarinah, ki imajo mnogo beljaka v sebi, bi bilo to še napačno, ker je beljak kuhan še teže prebavljiv nego surov, — vendar se mora v obče reči, da bi bila mlačna jed tudi za živino (razen konj) boljša, kakor mrzla. Živina potrebuje za življenje neko gorkoto, ta gorkota se naredi iz vžite krme. Brez gorkote žival tudi nič prebaviti (v želodcu prekuhati) ne more, zato se zmirom nekaj živeža porabi za to, da se ohrani v životu potrebna gorkota. Če pa damo živini gorko jed, potem ni treba v želodcu gorkote še le delati, in potem tudi ni treba toliko krme. Kdor ima tedaj malo krme, pa dosti kurjave, temu na vsak način bolj kaže, če živini krmo kuha, ker je potem precej manj sné. Pa ne samo zato, da prihranimo krme, posebno zato bi morali živini krmo kuhati, ker jo s tem obvarujemo marsikaterih bolezni.

Treba pa je tudi vedeti to, kako se mora krma s krmo mešati, da živini najbolj tekne. Krma naj se s krmo tako meša, da daje mesá in mastí, če hočemo močno živino, — ali pa mleka, če hočemo mleko. Ena krma dela bolj mleko, druga bolj mesó; tedaj je treba znati, kako se mora krma s krmo mešati, da bo živina po naši volji.

Zdaj se še prša: koliko krme je treba pokladati živini? Oče umnega kmetovanja, slavni Thaer, pravi: „Bolje ko boš živino redil, več dobička ti bo dala.“ S tem pa je hotel reči: daj živini ne samo dobre, ampak tudi dovolj krme. To se dá lahko dokazati. Da živina živi, zato potrebuje svojo mero živeža. Če jej pa več damo, kakor za samo življenje potrebuje, potem nam bo rodila mast, meso, mleko, ali pa bode za delo močna. Če jej pa premalo damo, potem mora jemati od svoje mastí in od mesá, in živina — hujša. Kar tedaj živini več krme damo, toliko več nam ona povrne v podobi mesá, masti, mleka itd.

Konečno pa še nekaj. Živino mora kmetovalec imeti, in če bi mu tudi družega dobička ne vrgla, že zavoljo gnoja. Naj tedaj tako ravná z njo, kakor smo zgoraj učili, potem mu bo donašala živinica njegova gotove in dobre dohodke.

## Gospodarske skušnje.

\* *Goveda in konji se dadó nadležnih muh obvarovati*, če se s sukleno cunjjo, katera je bila v ribjo mast pomočena, po životu dobro oribajo. Ker pa ribja mast smrdí in tudi dober kup ni, so na več krajih Nemčije za boljše spoznali pelinovo vodo, s katero se živina, kolikorkrat treba, umije.

## Gospodarske novice.

\* *Goveja kuga se je zopet prikazala*. Na Nemškem in Angleškem jo imajo; zato je ministerstvo kmetijstva na Pruskem z ukazom od 22. julija t. l. brž prepovedalo živinske sejme v Berolinu, kakor tudi v Vratislavi, Opelnu, Hamburgu in Altoni. Na Angleškem se je goveja kuga pokazala prav v Londonu samem. Bati se je sploh, da ne bi Turško-Ruska vojska zatrosila po več deželah te pošasti, kakor se je to v enacih vojskah že večkrat zgodilo.

## 0 uravnavi zemljiškega davka.

Preteklega meseca julija se je na Kranjskem vcenilo

I. od vcenilcev, in sicer:

a) njiv, senožet

|                   |                     | parcelami |         |
|-------------------|---------------------|-----------|---------|
| v cenilnem okraji | Krškem              | 5 občin   | s 12038 |
| „                 | Črnomeljskem        | 2 občini  | z 9048  |
| „                 | Kočevskem           | 4 občine  | z 6720  |
| „                 | Litijskem           | 5 občin   | z 5877  |
| „                 | okolice Ljubljanske | 3 občine  | z 5381  |
| „                 | Novomeškem          | 4 občine  | z 5300  |
| „                 | Kamniškem           | 6 občin   | z 4805  |
| „                 | Postojnskem         | 5 občin   | z 4015  |
| „                 | Radoljskem          | 4 občine  | z 3059  |
| „                 | Logaškem            | 4 občine  | z 2523  |

b) gozdov:

|                   |                     |          |        |
|-------------------|---------------------|----------|--------|
| v cenilnem okraji | Kranjskem           | 14 občin | z 2548 |
| „                 | Krškem              | 8 občin  | z 2479 |
| „                 | Kamniškem           | 5 občin  | z 1041 |
| „                 | okolice Ljubljanske | 2 občini | z 857  |
| „                 | Radoljskem          | 1 občina | z 297  |
| „                 | Logaškem            | 2 občini | z 71   |

II. Gozdni poročevalci (referenti) so pa prejšnjo vcenitev (Vereinsschätzung) dovršili:

|                   |            |             |        |
|-------------------|------------|-------------|--------|
| v cenilnem okraji | Krškem     | v 7 občinah | z 1360 |
| „                 | Logaškem   | v 9 „       | z 1006 |
| „                 | Radoljskem | v 7 „       | z 403  |

## Iz razglasa

c. kr. deželne vlade Tržaške od 7. julija t. l.

o državni podpori za izrejevanje žebet na Primorskem.

Po tem razglasu bode c. kr. ministerstvo za poljedelstvo, kakor doslej, tako tudi vprihodnje, dajalo pripomočke takim gospodarjem ali takim družbam, ki se pečajo z umno odrejo žebet. Dobijo pa državno podporo le, če h krati najmanj štiri žebeta odredijo, vse eno, ali jih je prosilec sam priredil ali pa kupil. — Žrebčki ne smejo še presegati enega leta v tistem času, ko se je pripomoček zaprosil za-nje. — Žrebčki, katerim se ima dajati pripomoček, morajo biti dobrega rodú in taki, od katerih je pričakovati, da se dobro izredé. — Gospodar se zavezuje s pogodbo in pismom, da bode umno in s potrebno skrbjo odredjal žrebčke najmanj tri leta, to je, dotlej, da dosežejo tri leta in